# Ohromující maličkosti

*Oslava drobných životních zázraků s humorem a hloubkou*

**autor: G. K. Chesterton**

**Autorská práva**

*Ohromující maličkosti*

© 2026 Library of Alexandria.

Všechna práva vyhrazena.

Autorská práva k původnímu redakčnímu materiálu, úpravám, uspořádání a grafickému zpracování vytvořeným pro toto vydání vlastní Library of Alexandria. Žádná část těchto chráněných prvků nesmí být bez předchozího písemného souhlasu Library of Alexandria reprodukována, ukládána do systému pro vyhledávání informací ani přenášena v jakékoli podobě či jakýmikoli prostředky, s výjimkou případů povolených příslušnými právními předpisy.

Vydala Library of Alexandria

LibraryofAlexandria.com

# Obsah

Úvod....2
Předmluva autora....6
Kapitola 1....7
Kapitola 2....11
Kapitola 3....15
Kapitola 4....19
Kapitola 5....23
Kapitola 6....27
Kapitola 7....31
Kapitola 8....35
Kapitola 9....39
Kapitola 10....43
Kapitola 11....47
Kapitola 12....51
Kapitola 13....55
Kapitola 14....59
Kapitola 15....63
Kapitola 16....67
Kapitola 17....71
Kapitola 18....75
Kapitola 19....79
Kapitola 20....83

Kapitola 21.....87
Kapitola 22.....91
Kapitola 23.....95
Kapitola 24.....99
Kapitola 25.....103
Kapitola 26.....108
Kapitola 27.....112
Kapitola 28.....116
Kapitola 29.....120
Kapitola 30.....125
Kapitola 31.....129
Kapitola 32.....133
Kapitola 33.....137
Kapitola 34.....141
Kapitola 35.....146
Kapitola 36.....150
Kapitola 37.....155
Kapitola 38.....160
Kapitola 39.....165

# Předmluva
# Poselství čtenářům

**Znovuvybudování největší knihovny v dějinách lidstva**

Před tisíci lety byla Alexandrijská knihovna srdcem světového poznání — útočištěm, kde se shromažďovala a svobodně sdílela moudrost všech známých civilizací.

A pak jsme o ni přišli.

Nyní ji znovu budujeme — a zveme vás, abyste se k nám připojili.

V Library of Alexandria jsme si dali za cíl zpřístupnit každou knihu každému člověku na Zemi — nejen v tištěné podobě, ale v každém jazyce a formátu a pro každého čtenáře.

Takto toho dosahujeme:

- **Luxusní tištěná vydání za skutečné náklady na tisk** - Objednejte si kteroukoli knihu jako kvalitní brožované vydání, elegantní vázanou knihu nebo působivou kazetu — a zaplaťte pouze náklady na tisk. Žádné přirážky. Žádní prostředníci.
- **Neomezený přístup k největším dílům** - Užijte si tisíce nadčasových klasik — od Platóna přes Shakespeara až po Tolstého — v krásných moderních vydáních e-knih a audioknih. Čtěte a poslouchejte bez omezení — kdekoli na světě.
- **Moderní překlady do všech jazyků a nářečí** - Klasická díla nově převádíme do jasného a srozumitelného jazyka — a překládáme je do všech představitelných nářečí. Každý si zaslouží porozumět největším myšlenkám lidstva.

Když navštívíte **LibraryofAlexandria.com** , nezískáte jen přístup ke knihám — připojíte se ke globálnímu hnutí, které usiluje o obnovu, uchování a sdílení moudrosti civilizace.

Připojte se k nám ještě dnes na LibraryofAlexandria.com

Společně zajistíme, aby světlo lidské moudrosti už nikdy nezhaslo.

S vděčností,

**Tým Moderní Alexandrijské knihovny**

**Navštivte:**
**www.libraryofalexandria.com**
**Nebo naskenujte níže uvedený kód:**

# Úvod

G. K. Chesterton měřil přes šest stop, nosil plášť a ošoupaný klobouk a psal, jako by celý svět byl obchodem se kuriozitami. Velký muž se zálibou v maličkostech je pro tuto knihu typický: proměňuje v námět k úžasu třeba postelový sloupek nebo zeď. Ohromující maličkosti shromažďují třicet devět krátkých esejů o zatoulaných kočkách, drožkách, nádražích, postelových sloupcích, hračkovém divadle, holiči, lvu a kousku křídy. Skoro nic se v nich neděje, a přesto se skoro všechno ukáže být podivuhodné.

Myšlenka, která za nimi stojí, je s neobvyklou odvahou vyjádřena hned na úvodních stránkách. Chesterton tvrdí, že obyčejný svět je už sám o sobě plný dobrodružství pro každého, kdo se na něj dokáže pořádně dívat. Člověk nemusí cestovat přes celé kontinenty, aby našel něco úžasného. Stačí, když se na chvíli zastaví a podívá se, co má před sebou. Krtiny jsou podle něj hory – důkazem je, že se musíte zmenšit natolik, abyste na jednu mohli vylézt.

## Trpaslík mezi obry

Kniha působí svěže i dnes, protože návyk, který učí, nezastaral. Dnešní čtenáře obklopují obrazovky a rozvrhy a prostý úkon všimnout si pouliční lampy, zdi nebo cizího člověka ve vlaku je obtížnější, nikoli snadnější. Chesterton chápe pozornost jako druh sportu a zve čtenáře k tréninku. Jeho eseje jsou dost krátké na přečtení během několika minut a dost podivné na to, aby vám zůstaly v hlavě celé dny. Kapitoly jsou sestavené z novinových článků a kniha se přesouvá mezi vesnicí v Sussexu, křídovými pahorky, francouzským náměstím a londýnskými ulicemi, jimiž projíždí drožka – to všechno v dosahu pěší chůze nebo jízdy od člověka, který přiznává, že nemá rád námahu.

Mnozí z nich chtěli něco krátkého a živého na ranní cestu vlakem. Novinový sloupek, jaký psal Chesterton, si musel takového čtenáře získat během několika odstavců a tyto eseje ukazují, jak dobře to věděl.

Když se tyto články objevily, bylo mu něco přes třicet. Gilbert Keith Chesterton se narodil v Londýně roku 1874 a stal se jedním z nejplodnějších spisovatelů své doby: novinářem, básníkem, romanopiscem, kritikem i debatérem. Dětství prožil v Kensingtonu a chodil do školy St Paul's School, kde s několika přáteli založil debatní kroužek. Poté studoval umění na Slade School, než se postupně dostal k novinařině. Malířský zvyk pozorně se dívat je patrný téměř na každé stránce této knihy. Nejznámější je díky detektivním příběhům o otci Brownovi a románu Muž, který byl Čtvrtkem. Roku 1906 také napsal studii o Charlesi Dickensovi a roku 1908 Pravoslaví, obhajobu své křesťanské víry, prodchnutou stejnou zálibou v paradoxech.

Roku 1901 se oženil s Frances Bloggovou, která mu zůstala společnicí po celý život. Tyto črty původně vycházely v Daily News, kde pravidelně psal sloupek; jak přiznává v předmluvě, jediný deník si vedl veřejně – kvůli chlebu a sýru. Forma vyplývala z termínů. Každý text zachycuje jedinou myšlenku, zaznamenanou rychle a se zřejmým potěšením. Psal rychle a neustále a za života vytvořil desítky knih a několik tisíc esejů. Tato sbírka vyšla knižně roku 1909, v roce, kdy se přestěhoval do Beaconsfieldu, města, kde žil až do své smrti v roce 1936.

Kniha patří také k určité dobové polemice. Rudyard Kipling byl tehdy velkým oslavovatelem cestování, impéria a zdatného muže činu a Chesterton s ním v dobrém rozmaru nesouhlasí. Jeho nejbližším přítelem a soupeřem v tisku byl Hilaire Belloc. George Bernard Shaw se s ním léta přel na veřejných pódiích; zůstali přáteli, přestože se neshodli téměř v ničem. Chesterton si zjevně užíval protivníka, který mu poskytoval něco, proti čemu se mohl vymezit. Kiplingova škola by vás podle něj poslala do Střední Afriky, abyste našli člověka, který nenosí frak.

Jeho vlastní škola by vás nechala upřeně hledět na muže ve fraku, dokud byste neuviděli člověka pod ním. Z téhož

přesvědčení vyrůstá mnoho jeho pozdějších děl, včetně slavných obhajob zdravého rozumu a obyčejných lidí. Jeho komický román Napoleon z Notting Hillu vyšel roku 1904 a roku 1905 následovali Kacíři. Obě knihy prozrazují stejnou zálibu v proměňování drobné místní věrnosti nebo prostého předmětu ve velkou myšlenku – a právě tento postup Ohromující maličkosti v malém uplatňují.

## Dobrodružství lenocha

Není tu žádný děj, který by bylo třeba shrnout. Kniha je cestovním deníkem, který si vede její autor – člověk, jenž se označuje za nejlínějšího, jakého zná, a velmi poklidným tempem se toulá po malém kousku anglické krajiny. Každý text klade prostou otázku: co se stane, když se někdo podívá na obyčejnou věc, jako by ji nikdy předtím neviděl?

První kapitola je bajka, která v několika odstavcích představuje celou filozofii knihy. Poté eseje následují autorovu zvědavost, kamkoli ho zavede, a nemají žádný řád kromě rozmaru daného týdne. Tón připomíná hovorného člověka, který miluje paradoxy a neodolá vtipu, ale pak vás uprostřed věty překvapí vážností. Chesterton rád dovádí myšlenku do krajnosti, často až absurdní, a potom ukazuje, že i v absurditě se skrývá rozumné jádro.

Čtenář, který knihu otevírá poprvé, by měl vědět, že jednotlivé texty jsou samostatné. Lze je číst popořadě nebo si v nich jen tak zalistovat a žádný z nich nevyžaduje znalost předchozího. Některé odkazy se vztahují k eduardovské Anglii, například k politickým osobnostem, novinovým zvyklostem a módě fraků, ale vtipy zůstávají srozumitelné, i když vám nějaké jméno nic neříká. Věty jsou dlouhé a zdobné, plné obrazů, které přicházejí po dvou nebo po třech; odmění vás, když si je budete číst nahlas a v klidu.

## Co může spatřit oko

Sbírkou se tiše vinou některé otázky. Jestli autor opravdu dokáže udělat z krtin hory, co to vypovídá o našem zvyku označovat věci za malé? Tvrdí, že světu nikdy nechybí zázraky, jen úžas, a čtenář si to může ověřit na každém zvláštním námětu, který si autor vybere, od lva po kousek křídy. Každý esej zabírá jen několik stránek a mnohé jsou rozdělené krátkými řadami teček v místech, kde se myšlenka stáčí jiným směrem.

Nejlépe se hodí přečíst si jeden nebo dva texty na posezení, ne dlouhou řadu, protože obrazy jsou hutné a potěšení pramení z rozmanitosti. Vypravěč mluví jako „já“, jako pohodový povaleč, který si rád hraje na hlupáka; jeho sebeironie udržuje filozofii lehkou.

Další otázkou je, jak se člověk, který o sobě tvrdí, že je líný, dokáže tolik pohybovat. Jeho eseje oscilují mezi nečinností a energií, mezi postelí a dlouhou jízdou drožkou napříč krajinou. Je snad povaleč dobrodružnějším cestovatelem? Tempo je pomalé, ale nikdy vlažné. Chesterton obvykle začíná drobnou příhodou, chvíli se u ní zdrží s komickým přeháněním a dospěje k závěrečné větě, která má zapůsobit jako pointa. Tento zvyk vychází z novinového sloupku, který musel ranním čtenáři dát něco, co si ponese do nového dne.

A pak je tu otázka názvu. Proč by měla být maličkost ohromující a kdo rozhoduje o tom, které věci si zaslouží vznešená slova, jimiž je Chesterton popisuje? Po přečtení prvních několika esejů možná začnete jinak hledět na nejbližší postelový sloupek, zeď nebo roletu.

# Předmluva autora

Tyto krátké črty jsou znovu otištěny laskavým svolením redaktora Daily News, kde vyšly poprvé. Dohromady nepředstavují o moc víc než útržkovitý deník – záznam jednoho dne z dvaceti, který náhodou zaujal autorovu představivost, jediný druh deníku, jaký se kdy dokázal vést. I ten mohl vést jen tak, že ho vedl veřejně, aby měl na chleba a sýr. Témata jsou sice malicherná, ale přece jen je spojuje jistá myšlenka. Když čtenářův zrak s upřímnou úlevou přelétá z těchto stránek jinam, pravděpodobně spočine na něčem – na sloupku postele či pouliční lampě, na okenní roletě či zdi. Je tisíc ku jedné, že se dívá na něco, co ještě nikdy neviděl – to jest, nikdy si toho doopravdy nevšiml. Nedokázal by o takovém sloupku či zdi napsat esej: neví, co znamenají. Nedokázal by napsat ani osnovu eseje, například „Sloupek postele: jeho význam – pocit bezpečí jako podmínka spánku – noc vnímaná jako nekonečná – potřeba monumentální architektury“ a tak dále. Nedokázal by ani v náznaku načrtnout svůj teoretický postoj k okenním roletám: „Okenní roleta – její podobnost se závěsem a závojem – je skromnost přirozená? – uctívání slunce a vyhýbání se mu atd. atd.“ Nikdo z nás dost nepřemýšlí o věcech, na nichž spočinou jeho oči. Ale nenechme oko spočinout. Proč by mělo být tak líné? Cvičme je, dokud se nenaučí vidět překvapivé skutečnosti, které se táhnou krajinou stejně zřetelně jako natřený plot. Staňme se atlety zraku. Naučme se psát eseje o zatoulané kočce nebo barevném oblaku. O něco takového jsem se pokusil v následujících řádcích; kdokoli jiný by to však dokázal lépe, kdyby se do toho jen pustil.

# Kapitola 1

## *Velkolepé maličkosti*

Byli jednou dva malí chlapci, kteří trávili většinu času v přední zahrádce, protože jejich vila byla vzorová. Přední zahrádka měla asi tolik místa jako jídelní stůl. Tvořily ji čtyři pásy štěrku, čtverec trávníku, z něhož uprostřed trčelo několik záhadných kousků korku, a záhon s řadou červených kopretin. Jednoho rána, když si hráli na těchto romantických pozemcích, se kolemjdoucí – pravděpodobně mlékař – naklonil přes zábradlí a zatáhl je do filozofického rozhovoru. Chlapci, kterým budeme říkat Pavel a Petr, naslouchali přinejmenším s velkým zájmem. Mlékař (musím dodat, že to byla víla) totiž plnil svou povinnost v tomto životním postavení tak, že jim náležitým způsobem nabídl, aby si přáli cokoli. Pavel nabídku přijal svižně a s věcnou rozhodností a vysvětlil, že se už dlouho chtěl stát obrem, aby mohl kráčet přes celé kontinenty a oceány a po večeři si při odpolední procházce zajet k Niagaře nebo do Himálaje. Mlékař vytáhl z náprsní kapsy kouzelnou hůlku a ve spěchu, jen tak pro formu, jí mávl; vzápětí vypadaly vzorová vila i její přední zahrádka jako maličký domeček pro panenky u Pavlových obrovských nohou. Vykročil s hlavou nad mraky, aby navštívil Niagaru a Himálaj. Když však dorazil do Himálaje, zjistil, že jsou docela malé a směšné, jako ta korková skalka na předzahrádce; a když našel Niagaru, nebyla větší než puštěný kohoutek v koupelně. Několik minut bloudil po světě a hledal něco skutečně velkého, ale všechno bylo malé, až ho to úplně omrzelo; natáhl se tedy přes čtyři nebo pět prérií a usnul. Bohužel mu hlava ležela těsně za dveřmi srubu, kde bydlel učený zálesák. Ten právě vyšel ven, v jedné ruce sekeru a v druhé knihu novokatolické filozofie. Podíval se na knihu, pak na obra a pak znovu na knihu. A v knize stálo: „Lze tvrdit, že zlo pýchy spočívá v tom, že člověk není v náležitém poměru k vesmíru.“ Zálesák tedy knihu odložil, vzal

sekeru a po osmi hodinách práce denně, zhruba týden, obrovi usekával hlavu. A tím jeho příběh skončil.

Tohle je Pavlův přísný, ale poučný příběh. Petr si kupodivu přál přesný opak. Řekl, že se už dlouho chtěl stát trpaslíkem vysokým asi půl palce, a samozřejmě se jím okamžitě stal. Když proměna skončila, ocitl se uprostřed nesmírné planiny pokryté vysokou zelenou džunglí. V pravidelných rozestupech nad ní čněly podivné stromy, každý s hlavou jako slunce na symbolických obrazech, obklopenou obrovskými stříbrnými paprsky a velikým zlatým srdcem. Nedaleko uprostřed prérie se tyčila hora tak romantického, neuvěřitelného tvaru, tak kamenně vysoká a mohutná, že vypadala jako událost z konce světa. V dálce na sotva znatelném obzoru spatřil okraj dalšího lesa, vyššího a ještě tajemnějšího, děsivě karmínového, jako by navždy hořel. Vydal se na dobrodružnou cestu přes tu barevnou planinu a dosud nedošel na její konec.

To je příběh Petra a Pavla. Má všechny nejlepší vlastnosti moderní pohádky, včetně toho, že je naprosto nevhodná pro děti. A účel, pro který jsem ji uvedl, není dětinský, nýbrž jemný, ba dokonce reakční. Vlastně jde o téměř zoufalou snahu omluvit či zmírnit to, co následuje. Petr a Pavel jsou dvěma hlavními vlivy na dnešní evropskou literaturu; a doufám, že mi bude dovoleno vyjádřit vlastní zálibu v co nejpříznivější podobě, i kdybych to dokázal jen tak, jak tomu malé holčičky říkají: vyprávěním pohádky.

Sotva musím říkat, že trpaslíkem jsem já. Jedinou omluvou pro následující útržky je, že ukazují, čeho lze dosáhnout s obyčejným životem a posvátným zvětšovacím sklem nadsázky. Druhá velká literární teorie, kterou v Anglii zhruba zastupuje pan Rudyard Kipling, říká, že my moderní lidé máme znovu získat původní nadšení tím, že budeme putovat po celém světě, zvykneme si na cestování a zeměpisnou rozmanitost a všude se budeme cítit jako doma – tedy nikde jako doma. Připusťme, že muž ve fraku je smutný pohled; přesto zůstávají dvě alternativní metody. Škola pana Kiplinga nám radí odjet do Střední Afriky a najít tam muže bez fraku. Škola, k níž patřím já, navrhuje,

abychom na toho muže vytrvale hleděli, dokud neuvidíme člověka uvnitř fraku. Budeme-li se dívat dost dlouho, možná ho dokonce přimějeme, aby si kabát svlékl; to je mnohem větší pocta než to, že si sundá klobouk. Jinými slovy, když zaměříme pozornost téměř zuřivě na skutečnosti přímo před sebou, můžeme je přimět, aby se proměnily v dobrodružství, aby odhalily svůj význam a naplnily svůj tajemný účel. Smyslem Kiplingova psaní je ukázat, kolik neobyčejných věcí může člověk spatřit, když je činný a kráčí z kontinentu na kontinent jako obr z mého příběhu. Smyslem mé školy je však ukázat, kolik neobyčejných věcí může spatřit i líný, obyčejný člověk, když se dokáže přimět k jediné činnosti – dívat se. Proto jsem si vybral toho nejlínějšího člověka, kterého znám, totiž sebe, a vedl si zahálčivý deník o podivných věcech, na které jsem náhodou narazil při velmi pomalé chůzi po velmi omezeném území. Jestli někdo říká, že popisuji velmi malé věci velmi vznešeným jazykem, mohu mu jen s úsměvem pogratulovat, že pochopil vtip. Jestli někdo říká, že dělám z komára velblouda, hrdě to přiznávám. Nenapadá mě žádný úspěšnější ani výnosnější druh výroby než dělat z komára velblouda. Dodal bych však jednu důležitou věc: krtince jsou hory. Stačí se stát trpaslíkem jako Petr a člověk to zjistí.

Pochybuji, zda má všechno tohle horolezení, zdolávání vrcholů a shlížení na všechno nějakou skutečnou cenu. Satan byl nejslavnějším alpským průvodcem, když vzal Ježíše na vrchol nesmírně vysoké hory a ukázal mu všechna království světa. Satanova radost z toho, že stojí na vrcholu, však nespočívá v tom, že vidí velikost; raduje se z toho, že vidí malost, že ví, že všichni lidé vypadají u jeho nohou jako hmyz. Z údolí se věci zdají velké; z úrovně země vypadají vysoké. Jsem dítětem roviny a toho slavného alpského průvodce nepotřebuji. Zvednu oči k horám, odkud přichází má pomoc, ale své tělo na ně nevytáhnu, pokud opravdu nemusím. Všechno záleží na našem rozpoložení a právě teď jsem v pohodlné poloze. Budu sedět a nechám na sebe usedat zázraky a dobrodružství jako mouchy. Je jich

spousta, to vám zaručuji. Svět nikdy nebude trpět nedostatkem zázraků, jen nedostatkem úžasu.

## Pokračujte ve čtení: Ohromující maličkosti

Toto je bezplatná ukázka knihy Ohromující maličkosti od Library of Alexandria.

Čtěte a poslouchejte celou knihu a více než 200 000 dalších, 90 dní zdarma:

https://libraryofalexandria.com/cs/products/tremendous-trifles